KOULUTUS

Ulkopuolelta ostetun tilan saaminen tuottavaksi kestää pitkään. Ei tämä helppo ratkaisu ole, eikä tähän juuri kannusteta. **MIKA-MATTI PIETARINEN, LAPPEENRANTA**

Maaseutuyrittäjien koulutus jatkuu sittenkin Etelä-Karjalassa

Monipuolinen ja motivoitunut opiskelijajoukko aikoo osa-aikaviljelijöiksi, puolison tueksi tai täysipäiväisesti maaseutuyrittäjäksi. MTK:lla oli tärkeä rooli koulutuksen säilymisessä.

LAPPEENRANTA (MT)
Maatalousyrittäjiä, tehdastyöntekijöitä, opiskelijoita ja maatalousyrittäjien puolisoita. Muun muassa heistä koostuu 17 hengen monipuolinen joukko, joka aloitti maaseutuyrittäjän verkkokoulutuksen Lappeenrannassa helmikuun alussa.

Mahdollisuus opintoihin ei ollut vielä muutama kuukausi sitten itsestäänselvyys. Luonnonvara-alan koulutus uhkasi lakata koko Etelä-Karjalasta Opetushallituksen kiristäessä määrärahoja.

”Kuulin asiasta syksyllä, ja se tuntui aivan kamalalta”, MTK-Kaakkois-Suomen toiminnanjohtaja **Tuula Dahlman** sanoo.

Raskaimmalta tuntui, ettei maatilan sukupolvenvaihdokseen vaadittavaa koulutusta enää pystyisi suorittamaan omassa maakunnassa.

”Tiesimme, että koulutukseen oli tulijoita, joten teimme asiasta vetoomuksen koulutusta järjestävän Etelä-Karjalan aikuisopiston Aktivan johdolle.”

MTK:n huoli ymmärrettiin

MTK:n vetoomusta seurasi muutama sähköpostikeskustelu.

Vuoden vaihteessa Aktiva ilmoitti kantansa muuttuneen. Koulutus luvattiin järjestää, jos ryhmään tulee vähintään 16 opiskelijaa.

Helmikuussa opintonsa Lappeenrannassa aloitti 17 maaseutuyrittäjäksi opiskelevan ryhmä.

”On ihan loistavaa, että ryhmä on koossa. Saavutimme mitä halusimme”, Dahlman iloitsee.

Hän pitää MTK:n vetoomusta esimerkkinä siitä, miten tuottajaliitto voi vaikuttaa paikallisesti.

Myös koulutuksen vastuuopettaja **Mervi Karoniemi** pitää tärkeänä, että koulutus säilyy maakunnassa.

”Maatalous on seudulla marginaalinen ala, joten tarvetta koulutukselle on ehkä vain joka toinen vuosi.”

Motivaatio kunnossa

Maaseutuyrittäjien opintojen laajuus on 20 opintoviikkoa. Pääosa opiskellaan verkossa, joten koulutuksen suorittaminen onnistuu myös muun työn tai opintojen ohessa.

”Opinnot joustavat maatalouskiireiden mukaan, ja monen oppimistehtävän sisältö täyttyy maatilan normaalissa arjessa”, Karoniemi sanoo.

Karoniemen mukaan maatalouspuolen opiskelijat ovat yleensä hyvin motivoituneita ja keskeyttämisiä tulee vähän.

Nykyisessä joukossa on vain kolme päätoimista maatalousyrittäjää. Muilla opintojen tavoitteena on osa-aikaviljely tai puolison työn tukeminen.

Opinnoissa painotetaan etenkin yritystoiminnan ja tuotannon suunnittelun merkitystä sekä talouspuolen osaamista. Lisäksi opintoihin kuuluu peltopuolen ja valinnaisia opintoja.

Valmiin kaavan lisäksi opinnot on mahdollista suorittaa myös henkilökohtaista opintopolkua pitkin sen mukaan, mihin oman maaseutuyrityksen toiminta painottuu.

”Pienelläkin mahdollisuus”

Karoniemi haluaa nostaa opinnoissa esiin myös pienten maaseutuyritysten mahdollisuuksia.

”Tarvitsemme myös pieniä, monialaisia tiloja. Kaikki eivät voi tukeutua kasvuun, ei täällä ole siihen tilaa.”

Karoniemi korostaa, että maaseutuyrityksen toiminta voi olla järkevää ja kannattavaa, vaikka se ei toisi koko elantoa.

”Palkkatyöllä ei kuitenkaan pidä rahoittaa maataloutta.”

Kurssilla on tällä kertaa mukana myös kaksi opiskelijaa, jotka ovat ostaneet suvun ulkopuolelta pienen maatilan ja ryhtyneet kehittämään sitä.

”Tällaisia uusia aloittajia ei ole ennen ollut”, Karoniemi toteaa tyytyväisenä.

Hän mainitsee myös, että koulutukseen ehtii ja mahtuu tarvittaessa vielä mukaan, vaikka ryhmä on jo aloittanut.

TERHI TORIKKA

ARI NAKARI

Anu Helkalaa kiinnostaa etenkin maatilan talousasioiden hallinta. Opettaja Mervi Karoniemi opastaa.

» Opinnot joustavat maatalouskiireiden mukaan, ja monen oppimistehtävän sisältö täyttyy maatilan normaalissa arjessa.«
MERVI KARONIEMI

Jarno Liukka on perehtynyt ostamansa tilan viljelyyn muutaman vuoden ajan.

Mika-Matti Pietarinen kunnostaa vanhaan navettaan tiloja hevoskarsinoille.

Pientilan osto innosti viljelyyn

”Tärkeintä on pitää paikka kunnossa”

LAPPEENRANTA (MT)
Maaseutuyrittäjän verkkokoulutuksen aloitti Lappeenrannassa myös kaksi opiskelijaa, joiden tausta poikkeaa tavanomaisesta.

Jarno Liukka ja **Mika-Matti Pietarinen** ovat kumpikin ostaneet pienen maatilan ilman minkäänlaisia sukukytköksiä edellisiin omistajiin.

Tila löytyi sattumalta

Ruokolahdella kasvanut Liukka alkoi perheineen haaveilla maalle muutosta asuttuaan jonkin aikaa kaupungissa.

”Olimme etsineet kotia maalta. Joutsenolainen maatila osui tutun kautta kohdalle sattumalta, runsaat pari vuotta sitten. Viljely ei ollut etsiessä mielessä.”

Kun tilalla kuitenkin oli kymmenen hehtaaria sekä peltoa että metsää, Liukka halusi pitää ne kunnossa.

Entinen isäntä opetti mielellään. Lisäksi apuna ovat olleet netti ja kylän muut isännät.

”Aloittamisen vaikeus on pitkälti kiinni asenteesta”, Liukka sanoo.

Liukka työskentelee päätoimisesti villatehtaalla eikä ainakaan toistaiseksi odota maatilasta merkittävää elannon tuojaa.

”Haluaisin kehittää toimintaa niin, että tilan saisi tuottamaan. Tärkeintä kuitenkin on, että paikka säilyy kunnossa.”

Kunnostusta ja raivaamista

Kaupungista kotoisin olevan Pietarisen pientila löytyi runsaat kolme vuotta sitten verkosta. Tila sijaitsee Lappeenrannan Joutsenossa.

”Tiloja pitäisi osata kysellä, niitä löytyy tosi huonosti”, kuljetusalalla työskentelevä mies toteaa.

Tällä hetkellä Pietarinen kunnostaa työn ohessa vanhaa navettaa, johon on suunnitteilla mahdollisesti vuokratallipaikkoja. Lisäksi hän on päässyt raivaamaan peltoa, sillä tilan maat olivat ehtineet pusikoitua.

”Aika vain ei tahdo riittää, kun on työ muualla ja pienet lapset”, tuore isäntä harmittelee.

Pietarinen uskoo, että työtä on tulevaisuudessakin tehtävä tilan ulkopuolella.

”Ulkopuolelta ostetun tilan saaminen tuottavaksi kestää pitkään. Ei tämä helppo ratkaisu ole, eikä tähän juuri kannusteta.”

Talous- ja EU-tieto tarpeen

Koulutukselta kumpikin miehistä odottaa lähinnä talous- ja EU-osaamisen parantumista.

”Jotta osaisi hoitaa paperiasiat itse”, Liukka sanoo.

”Kun lähtee liikkeelle ihan nollasta, tämä antaa varmasti hyvän pohjan siihen, mitä kannattaa lähteä kokeilemaan”, Pietarinen miettii.

TERHI TORIKKA

Sukupolvenvaihdos kannustaa opintoihin

1. Miksi hakeuduit maaseutuyrittäjän opintoihin?
2. Minkälaisia tulevaisuuden suunnitelmia sinulla on?

TERHI TORIKKA

Anu Helkala, Lappeenranta
1. Miehen tilalla on menossa sukupolvenvaihdos. Haluan tutustua maatalousasioihin, jotta voisin hoitaa esimerkiksi paperitöitä.
2. Toiveena olisi tehdä yhteistyötä miehen kanssa ja mahdollisesti jäädä osa-aikaisesti tilan töihin.

Tiia Tapanainen, Savitaipale
1. Olemme tekemässä sukupolvenvaihdoksen kotitilallani parin vuoden sisällä. Haluan oppia ymmärtämään maatilan asioista, jotta voisin osallistua tilan hoitoon.
2. Aiomme muuttaa tuotantosuunnan maitotilasta kasvinviljelytilaksi. Mieheni jää hoitamaan tilaa päätoimisesti, ja minä jatkan lastentarhanopettajana.

Päivi Pukki, Luumäki
1. Haluan päivittää tietojani alasta, jotta voisin helpottaa mieheni työtaakkaa.
2. Jatkan työtäni röntgenhoitajana mutta haluan ymmärtää tilan toimintaa nykyistä paremmin. Jos miehelleni nyt sattuisi jotakin, joutuisin seisomaan tumput suorina. Se motivoi opiskelemaan.

Henri Friari, Ruokolahti
1. Sukupolvenvaihdos on suunnitteilla lähitulevaisuudessa. Koulutus parantaa varmaan ainakin talouspuolen osaamista.
2. Tarkoitus on viljellä kotitilalla viljaa ja öljykasveja sivutoimisesti. Opiskelen myös sähkö- ja automaatioalaa. Uskon, että mielenkiinto työhön säilyy paremmin, jos voi tehdä molempia hommia sekaisin.

Luonnonvara-alan aloituspaikat vähenivät

Luonnonvara- ja ympäristöalan koulutuksen kiinnostavuus ei viime vuonna muuttunut kovasti edellisvuodesta.

Syksyksi opiskelupaikkaa tavoitelleiden ensisijaisten hakijoiden yhteismäärä laski 60:llä.

Maatilatalous oli hakijoiden ja aloituspaikkojen suhteella mitattuna alan suosituin kohde viime vuonna, kuten myös edellisinä vuosina.

Syksyksi 2013 luonnonvara- ja ympäristöalan koulutuspaikkojen määrä väheni viime vuodesta 74 aloituspaikalla, eli selvästi aiempaa rajummin.

Toisen asteen koulutuspaikkoja tuli hieman lisää vain maatila- ja metsätalouteen.

Luonnonvara-alan koulutukseen hakeneet, hyväksytyt ja aloituspaikat
Ensisijaisesti hakeneet nuoret

MT	Syksy 2011 Hakeneet	Syksy 2011 Hyväksytyt*	Syksy 2011 %	Syksy 2011 Aloituspaikat	Syksy 2012 Hakeneet	Syksy 2012 Hyväksytyt*	Syksy 2012 %	Syksy 2012 Aloituspaikat	2013 Aloituspaikat
Toinen aste									
Maatilatalous	2 179	1 362	63	1 404	2 118	1 369	65	1 425	1 439
Metsätalous	504	591	117	661	484	564	117	646	662
Puutarhatalous	493	473	96	507	494	506	102	554	476
Luonto- ja ympäristöala	203	228	112	344	205	220	107	322	294
Kalatalous	49	56	114	113	41	45	110	90	92
Yhteensä	**3 428**	**2 710**	**79**	**3 029**	**3 342**	**2 704**	**81**	**3 037**	**2 963**
AMK									
Yhteensä	**1 494**	**1 118**	**75**		**1 392**	**855**	**61**		

* Kaikki hyväksytyt (ensijaisesti hakeneet ja muut). Lähde: Opetushallitus

Puutarhataloudessa nuorten koulutuspaikat vähenivät selvästi, samoin luonto- ja ympäristöalalla.

Ammattikorkeakouluissa luonnonvara- ja ympäristöalan hakijamäärä laski viime vuonna hieman edellisvuotisesta.

TERHI TORIKKA

Haenyt.fi on väylä ammattikoulutukseen ja lukioon

Yhteishaku alkaa 25. helmikuuta

Ammattikoulutukseen ja lukioon hakeminen on helppoa kuin heinänteko. *Haenyt.fi*-sivustolla voi laittaa hakemuksen sisään melkein kaikkiin yhteishaun koulutuksiin.

Hakemuksen täyttämiseen kuluu noin 20 minuuttia aikaa. Tarvitset henkilötunnuksesi sekä koulu- ja työtodistuksesi.

Haenyt.fi-sivustolla hakupalvelu aukeaa 25.2. Hakemuksen jättämistä voi jo nyt opetella, sillä sivuston demo-versio on käytössä 18.2. saakka.

Aivan kaikkia koulutusohjelmia ei sivustolla löydy. Siksi kannattaa etukäteen tarkistaa, löytyykö aiottu koulutus sieltä.

Huomaa, että yhteishaku päättyy 15.3.

Loppukesästä järjestetään vielä täydennyshaku. Se alkaa 5.7. Täydennyshaku tarjoaa toisen mahdollisuuden niille, jotka eivät saaneet opiskelupaikkaa kevään varsinaisessa yhteishaussa. Täydennyshaussa on mukana sellaisia koulutusohjelmia, joihin on jäänyt yhteishaussa vapaita aloituspaikkoja.

Ammattikorkeakouluihin ja yliopistoon haku alkaa maaliskuun neljäs päivä. Ammattikorkeakoulun hakusivusto löytyy osoitteesta *amkhaku.fi* ja yliopistojen *yliopistohaku.fi*.

Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaku on kaksi kertaa vuodessa. Kevään yhteishaussa haetaan syksyllä alkavaan koulutukseen ja syksyn yhteishaussa seuraavan vuoden tammikuussa alkavaan koulutukseen.

Tietoja koulutuspaikoista, tarjonnasta ja kouluista löytyy myös oppilaitosten nettisivuilta. *Koulutusnetti.fi* on kerännyt paljon tietoa yhteen paikkaan.

Yhteishaun ulkopuolella olevan koulutuksen hakulomakkeita saa oppilaitoksista. Myös oppilaitosten kotisivuilla voi olla sähköisiä lomakkeita.

Hyödyllisiä sivustoja: *www.haenyt.fi, www.koulutusnetti.fi, www.opiskelupaikka.fi, www.amkhaku.fi, www.yliopistohaku.fi*

MT

» Yhteishaku päättyy 15. maaliskuuta.

» Täydennyshaku alkaa 5. heinäkuuta.